

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/178/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116210735
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8116210735.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., Karadžičova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Karadžičova 8, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: G. C., A.. XX.XX.XXXX, W. XXX XX Č. XX, o zaplatenie 878,83 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Náhradu trov konania stranám **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu súdu 19.5.2016 sa právny predchodca žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 878,83 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,00% ročne od 16.4.2016 do zaplatenia a trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca je bankou, a že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 18.12.2009 uzatvorená zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a.s., na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedol účet č. XXXXXXXX. Tvrdil, že žalovanému bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom vo výške 22,80%. Ku dňu vystavenia výpisu z kartového účtu mal žalovaný schválený úverový rámec vo výške 300,- Eur a bol povinný žalobcovi platiť mesačnú splátku vo výške 10,- Eur (pozn. súdu: žalobca vôbec neuviedol z čoho by to malo vyplývať). Ďalej žalobca poukázal na to, že banka je povinná v zmysle zákona o bankách a opatrenia Národnej banky Slovenska zo dňa 16.1.2004 o primeranosti vlastných zdrojov financovania bánk (č. 36/2004 Z.z.) viesť a evidovať vybrané pozície a obchody v bankovej knihe. Uviedol, že v zmysle zmluvne dohodnutých podmienok (pozn. súdu: ktorých dojednanie nijako nešpecifikoval, a nie sú uvedené ani v predloženej zmluve) správca po skončení príslušného mesiaca vystaví a odošle klientovi informáciu z informačného systému banky („výpis z bankovej knihy“) o obratoch, a že klient automaticky potvrdzuje informáciu o obratoch, ak do 15 dní odo dňa vystavenia nedoručí správcovi písomnú reklamáciu. Dlhý zostatok je celkový debetný zostatok na kartovom účte po zaúčtovaní transakcií, úrokov a poplatkov spojených so správou a používaním karty, vrátane kompenzácie poistného plateného bankou v súvislosti s poistením. Posledný kalendárny deň v mesiaci je kartový účet zaťažený úrokmi vypočítanými štandardnou úrokovou sadzbou a úrokmi vypočítanými sankčnou úrokovou sadzbou, prípadne je v jeho prospech pripísaný úrok v dôsledku kreditného zostatku na kartovom účte. V zmysle zmluvne dohodnutých podmienok (pozn. súdu: ktorých dojednanie žalobca takisto nijako nešpecifikoval) je dňom splatnosti deň uvedený vo výpise. Žalobca tvrdil, že žalovaný si nespĺnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy a jeho platobnú disciplínu sa nepodarilo obnoviť ani po viacerých pokusoch žalobcu. Pred odstúpením na vymáhanie vystavil ku dňu 6.4.2016 nový výpis z bankovej knihy s konečným stavom ku dňu 31.3.2016 obsahujúci súhrn debetných položiek a to istiny,

poplatkov, sankčného úroku a štandardného úroku s prihladením na vykonané úhrady žalovaného s konečným zostatkom na úhradu vo výške 878,83 Eur, a podľa toho konštatoval, že konečný dlh žalovaného z doposiaľ neuhradeného dlžného zostatku predstavuje sumu vo výške 878,83 Eur.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením vyzval, a žaloba s prílohami mu bola doručená ešte dňa 20.6.2016.

4. Počas konania žalobca oznámil, že pohľadávka voči žalovanému, ktorá je predmetom tohto konania, bola spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. ako postupcom na základe zmluvy o postúpení pohľadávok ku dňu 19.9.2016 postúpená spoločnosti Intrum Justitia Slovakia s.r.o. ako postupníkovi, a navrhol, aby súd pripustil jeho vstup do konania namiesto pôvodného žalobcu. Súd o tomto návrhu rozhodol uznesením č.k. 13C/178/2016-32 zo dňa 31.1.2017 tak, že tomuto návrhu vyhovel a vstup nového žalobcu na miesto pôvodného žalobcu pripustil.

5. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania.

6. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť). Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

7. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

8. Rozsah nutných údajov, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok čo do základu a výšky (bremeno tvrdenia), je pritom určovaný hypotézou právnej normy, ktorá sa má na daný právny vzťah resp. skutkový stav aplikovať.

9. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

10. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

11. Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

12. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinami, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdení strán (§ 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

13. Z listiny označenej ako žiadosť o aktiváciu Pôžičkovej karty Quatro vyplývajú písomné právne úkony smerujúce k uzavretiu zmluvy so schváleným úverovým rámcom 300,- Eur a štandardnou mesačnou splátkou 10,- Eur. V článku VI. bod 5 je uvedené predtlačené vyhlásenie klienta, že pred podpisom tejto žiadosti sa oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou tejto žiadosti,

súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať, cenníkom, štandardnou úrokovou sadzbou a sankčnou úrokovou sadzbou, zmluvnými podmienkami prostredníctvom formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý mu bol písomne doručený a prevzal ho. V závere tohto článku je uvedené, že prijatím a schválením žiadosti zo strany banky sa táto žiadosť stáva zmluvou o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a.s., vydávanej v spolupráci s CFH. Účinnosť zmluvy je viazaná na splnenie odkladacích podmienok, ktorými sú vydanie potvrdzujúceho listu a doručenie PIN kódu klientovi.

14. Cenník a ani potvrdzujúci list v konaní predložené neboli.

15. Podľa žalobcom predloženého výpisu z Pôžičkovej karty Quatro ku dňu 6.4.2016 za obdobie od 18.12.2009 do 31.3.2016 boli na ľarchu (debet) tohto účtu, ktorého zostatok si žalobca uplatňuje v tomto konaní, zaúčtované debetné transakcie vo výške 1.259,39 Eur (z toho poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech žalovaného - ich čerpanie vo výške 343,55 Eur) a kreditné transakcie vo výške 380,56 Eur. Na ľarchu (debet) tohto účtu boli pritom, okrem poskytnutých peňažných prostriedkov, a rôznych súm tzv. štandardných úrokov, sankčných úrokov (bez tohto aby bol zrejмый spôsob ich výpočtu - z akej sumy, v akej sadzbe a za aké obdobie) a rôznych poplatkov zaúčtované aj položky ako 2 x tzv. admin. poplatok za správu rizikovej pohľadávky po 6,64 Eur, 8 x náklady vymáhania do vyhl. okamžitej splatnosti po 6,64 Eur, 4 x náklady vymáhania do vyhl. okamžitej splatnosti po 16,60 Eur a postúpenie pohľadávky na vymáhanie 33,19 Eur, a to bez toho aby bolo zřejmé za čo a na základe čoho boli účtované. Všetky ostatné transakcie (poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech žalovaného), okrem poplatkov a úrokov, boli pritom na ľarchu účtu podľa tohto výpisu zaúčtované viac ako tri roky pred podaním žaloby (naposledy platba M+M TABAK, PO, TESCO 26.7.2011).

16. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo aj „OBZ“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

17. Nasledujúce dispozitívne ustanovenia Obchodného zákonníka (od ktorých sa strany v zmysle § 263 ods. 1 OBZ môžu odchýliť) stanovujú výšku úrokov, ich uplatňovanie, ako aj pravidlá splácania a splatnosti úrokov.

18. Podľa § 502 ods. 1 OBZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

19. Podľa § 503 ods. 2 OBZ ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

20. Podľa § 503 ods. 3 OBZ dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

21. V prejednávacom prípade je zřejmé, že ide o právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy o úvere, ktorá má v zmysle ust. § 261 ods. 6 OBZ povahu tzv. absolútneho obchodného záväzkového vzťahu spravujúceho sa ustanoveniami tretej časti tohto zákona. Zo skutočností uvedených žalobcom však vyplýva, že v podrobnostiach ide o nároky medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a právny vzťah (zmluvu) medzi účastníkmi je preto potrebné posúdiť aj podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy (ďalej len „ZoSU“), ktorý stanovuje špeciálnu úpravu spotrebiteľských úverov.

22. Podľa § 1 ods. 1 ZoSU tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

23. Podľa § 4 ods. 1 ZoSU zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

24. Obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú uvedené v ust. § 4 ods. 2 ZoSU, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

25. Podľa § 273 OBZ časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

26. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

27. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak.

28. Podľa § 4 ods. 4 ZoSU pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

29. V zmysle ust. § 4 ods. 5 ZoSU však platí, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

30. Podľa všeobecne akceptovaného výkladu úrokom sa rozumie príjem (výnos) z určitého kapitálu. Pri peňažných prostriedkoch je to cena za získanie peňazí od niekoho druhého, ktorú musí zaplatiť dlžník veriteľovi.

31. Z povahy veci ako úverového vzťahu s povinnosťou dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť určité (dohodnuté) úroky (§ 497 OBZ), v spojení s citovanými zákonnými ustanoveniami (s prihliadnutím na právo dlžníka, ak nie je dohodnuté inak, vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, a jeho povinnosť zaplatiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov) vyplýva, že úrok, resp. spôsob úročenia a splácania úveru a jeho jednotlivých častí musí byť vyjadrený určitým a zrozumiteľným spôsobom vylučujúcim pochybnosti o obsahu povinnosti splácať jeho jednotlivé položky (vrátane postupu jej splnenia), a musí byť uvedený v písomnej úverovej zmluve, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. Inak sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, resp. veriteľ na úroky a poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, nárok nemá.

32. To znamená, že pre nárok na úroky musí byť v písomnej úverovej zmluve dojednaná úroková sadzba spotrebiteľského úveru a súčasne podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie - ktorými sa, vychádzajúc z podstaty a zmyslu úročenia, rozumejú všetky podmienky tak aby bolo zrejmé ako, resp. z akej sumy a odkedy (napr. či už od dojednania úveru - rezervácie peňažných prostriedkov, alebo od reálneho

poskytnutia peňažných prostriedkov v prospech dlžníka, alebo až od určitého iného času v prípade dojednaní dočasného bezúročného obdobia) a dokedy sa má uplatňovať (napr. do stanoveného času splatnosti, alebo do vrátenia, alebo inak), a to tak, aby bola jasne určiteľná povinnosť platenia úrokov (napr. aj v situácii prípadného predčasného alebo oneskoreného vrátenia peňažných prostriedkov).

33. Všetky vyššie uvedené obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere pritom zároveň vo svojej podstate vymedzujú rozhodujúce skutočnosti, ktoré jedine odôvodňujú, resp. v zmysle ZoSU sú spôsobilé (mohli by a mali by) odôvodňovať nárok na úroky a poplatky (odplatu) za úver podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a ktoré preto musí žalobca v súvislosti s nimi pre úspech v konaní riadne tvrdiť (a preukázať). Totiž len ak je v zmluve (presne) stanovený rozsah a spôsob čerpania, úročenia a splácania úveru resp. jeho jednotlivých častí a súvisiacich poplatkov (teda záväzkov), iba vtedy zákon s takýmto prejavom vôle spája právne následky (teda vznik práv a povinností), a len vtedy je možné kedykoľvek určiť rozsah všetkých práv a povinností, ktoré sú obsahom daného právneho vzťahu.

34. Pre úplnosť treba uviesť, že časť obsahu zmluvy síce možno určiť aj odkazom na obchodné podmienky, nemalo by sa to však týkať podstatných náležitostí zmluvy (ale len dojednaní technického a vysvetľujúceho charakteru), keďže s týmito informáciami musí byť spotrebiteľ oboznámený už pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo formulári o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 3 ZoSU), a nič by preto, v prípade poctivého prístupu veriteľa, nemalo brániť tomu uviesť ich aj priamo v zmluve (mutatis mutandis aj nález ÚS ČR citovaný nižšie). Okrem toho tiež platí, že stanovenie časti obsahu zmluvy odkazom na obchodné podmienky nemôže byť ani neprimerane všeobecné (nestačí iba zmienka o obchodných podmienkach), pretože ak má byť súčasťou zmluvy (ako prejavu vôle), platia preňho, ak sa s ním majú spájať právne účinky, rovnaké pravidlá ako aj pre iné právne úkony. Časť obsahu zmluvy, ktorú tento odkaz určuje (poukazom na obchodné podmienky), by sa mala preto stanoviť konkrétne (určite a zrozumiteľne, § 37 ods. 1 OZ) tak, aby bolo zrejme úpravu ktorej časti zmluvy (práv a povinností) treba hľadať a vykladať na inom mieste (napr. v obchodných podmienkach), písomne (§ 4 ods. 1 ZoSu), a zároveň aj nie menším písmom ako iná časť takejto zmluvy (§ 53c OZ). V tomto prípade tomu tak však nebolo.

35. V tejto súvislosti súd tiež pripomína, že určitosti a zrozumiteľnosti zmluvy o úvere ako dvojstranného právneho úkonu nesvedčí ani rozsiahlosť a neprehľadnosť textu obchodných podmienok napísaná drobným písmom s prípadným súčasným zakomponovaním viacerých podstatných zmluvných náležitostí zmluvy o úvere na ich viacerých miestach. Inými slovami vo vzťahu k ich platnosti súd zdôrazňuje, že v prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je potrebné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane. V kontexte s týmto princípom je potrebné posúdiť aj úverové zmluvné podmienky. Tie zásadne nesmú slúžiť tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú podstatné, a o ktorých môže predpokladať, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, spreneverí sa princípu dôvery, a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

36. K tomu možno poukázať aj na právny záver uvedený v náleze Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní o zmluvnej pokute (argumentum a minori ad maius tým skôr o predmete hlavného záväzku resp. o podstatných náležitostiach zmluvy - úrokoch a poplatkoch, pozn. súdu) v zásade nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných zmluvných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ sa má chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru, a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú.

37. V danom prípade, s ohľadom na podanú žalobu, pre komplexné odôvodnenie rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP (predtým obdobne § 157 ods. 2 O.s.p., s uvedením čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, t.j. aké skutočnosti tvrdil) považuje súd za potrebné poukázať aj na to, že žalobca vo

svojej žalobe v podstate ani len priamo netvrdil všetky rozhodujúce skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by konkrétne a komplexne odôvodňovali celý uplatnený nárok, resp. jeho jednotlivé položky. V postupoch dodávateľov, v nadväznosti na ich často neprijateľne zjednodušené a netransparentné obchodné praktiky k spotrebiteľom, stalo sa už aj v súdnom konaní negatívnym javom iba všeobecné uplatňovanie nárokov nekonkrétnym poukazom na prílohy pripojené k návrhu. Na tento trend už reagoval aj zákonodarca, a v ustanovení § 132 ods. 2 platného Civilného sporového poriadku (účinného od 1.7.2016) už výslovne stanovil, že opísanie rozhodujúcich skutočností v žalobe nie je možné nahradiť odkazom na označené dôkazy. V danom prípade však ani z týchto príloh nevyplývajú všetky dôvody uplatnených nárokov. Podľa názoru súdu ide o typický prejav tzv. „Mcdonaldizácie“ spoločnosti a právnych služieb (pojem použil Václav Vlk: Mcdonaldizace mění advokacii, je nutné reagovat; dostupné na www.ceska-justice.cz <<http://www.ceska-justice.cz>>). Celá žaloba má skôr len všeobecnú rámcovú (formulárovú) podobu s požadovanou úhradou údajného dlhu bez uvedenia všetkých nevyhnutných (rozhodujúcich) skutočností tak, aby bolo jasné o čom a na akom základe má súd rozhodnúť (a to už i vo vzťahu k tzv. istine - kde absentuje výslovné a zrozumiteľné tvrdenie o poskytnutí peňažných prostriedkov v určitej výške a záväzku na ich vrátenie s určitým a zrozumiteľným vymedzením spôsobu tohto vrátenia).

38. Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

39. „Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2012, sp. zn. 6 MCdo 17/2010).

40. V prejednávanej veci mal žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovaným uzavrel platnú písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere so záväzkom žalobcu poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky, a záväzkom žalovaného poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť žalobcovi určité úroky (a poplatky), a ďalej že mu určité peňažné prostriedky aj reálne poskytol a žalovaný ich nevrátil, prípadne nezaplatil dohodnuté konkrétne špecifikované úroky (a poplatky), a že zmluva obsahuje všetky obligatórne obsahové náležitosti. Žalobca však všetky tieto skutočnosti v konaní riadne ani netvrdil, a žaloba, hoci má po formálnej stránke všetky minimálne obsahové náležitosti, je len rámcová s tvrdením o údajnom dlhu bez uvedenia všetkých skutočností, ktoré by ho odôvodňovali.

41. Na doplnenie uvedeného súd poukazuje aj na uznesenie Nejvyššího soudu ČR zo dňa 17. 6. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2259/2008, podľa ktorého nestačí len „aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplnku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíly mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřípustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami občanského (sporného) řízení - zásadou dispoziční, projednací, rychlosti a hospodárnosti.“

46. Ak by pritom súd v tomto prípade z tvrdení žalobcu a predložených príloh (dôkazov) podľa ich obsahu a zmyslu (v snahe o maximálne potlačenie formalizmu pri extenzívnom výklade) vo vzťahu k časti požadovanej sumy (istine) napokon nepriamo odvodil uplatnenie nároku právom na vrátenie poskytnutých (žalovaným čerpaných) peňažných prostriedkov, vo vzťahu k zvyšku - k požadovaným úrokom (a poplatkom) však rozhodujúce skutkové okolnosti zo žaloby a príloh (z predložených dôkazov) nevyplývajú ani nepriamo. Zo skutočností uvedených žalobcom totiž nevyplýva dohoda o úrokoch s uvedením úrokovej sadzby, a určitým a zrozumiteľným spôsobom úročenia poskytnutých súm. Celá

argumentácia k nim je v podstate založená len na dôvere v ich strohé vyčíslenie v tzv. výpise z účtu vypracovanom žalobcom. Obdobný postup bol síce v minulosti niekedy možný v zmysle bývalého (dnes už neplatného) znenia ust. § 172 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom do r. 2003), ak sa právo opieralo o tzv. výpis z kníh tuzemského peňažného ústavu (zrejme ako relikv bývajúceho štátneho vlastníctva, kontroly a z toho a priori predpokladanej správnosti účtovania všetkých peňažných ústavov), a aj to iba pri vydávaní platobných rozkazov (procesne bez osobitného skúmania a dokazovania). V súdnom konaní v súčasnosti, s rovnocenným postavením sporových strán, osobitne v prípadoch ex offio kontroly nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, však nemožno nekriticky akceptovať a vychádzať iba z jednostranných nepreskúmateľných vyčíslení sporovej strany (dodávateľa) bez posúdenia práva. Z tvrdených (a preukazovaných) skutočností musí právo vyplývať. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že evidovanie pohľadávky v uvedenom výpise u účtu je snáď akousi verejnou listinou, a tento výpis potvrdzuje výšku žalobcom uplatnenej pohľadávky voči žalovanému. Podľa § 205 CSP iba listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomocí, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak.

47. Vo vzťahu k požadovanej sume úrokov (a poplatkov) žalobca neuviedol (ani nepriamo v prílohách) všetky rozhodujúce skutočnosti umožňujúce ich určenie, prípadne overenie ich výpočtu. Pri uplatnení vyčíslených (kapitalizovaných) úrokov sú takými skutočnosťami, ktoré odôvodňujú ich uplatnenie (nárok), vychádzajúc z ich podstaty, nesporne najmä uvedenie výšky úrokovej sadzby s poukazom na konkrétne skutočnosti, ktorú ju odôvodňujú, a presné uvedenie jednotlivých súm - z ktorých sa uplatňuje, s uvedením konkrétnych období - za ktoré sa pri týchto sumách uplatňuje, spolu s ich skutkovým odôvodnením. Vznik jednotlivých dlžných súm, resp. čiastok v nich zahrnutých, však v danom prípade z tvrdení žalobcu nemožno identifikovať, a teda ani posúdiť. Okrem chýbajúcej úrokovej sadzby z návrhu nevyplýva ani jej uplatňovanie s uvedením úročených súm a období s jej skutkovým odôvodnením pri výpočte úroku, a tieto skutočnosti zo žaloby napokon nevyplývajú ani nepriamo (z predložených príloh).

48. V návrhovom (sporovom) konaní je pritom zjavné, že je povinnosťou a zodpovednosťou žalobcu tvrdiť všetky také skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali (bremeno tvrdenia), súd nie je povinný a ani oprávnený vyhľadávať za navrhovateľa rozhodujúce skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali, tieto len posudzuje (vychádza z tvrdeného a zisteného skutkového stavu), a preto v prípade, že z tvrdených skutočností právo na úroky a poplatky nevyplýva (neunesenie bremena tvrdenia), nemožno mu priznať súdnu ochranu, a nárok žalobcu z takejto žaloby musí byť v tomto rozsahu zamietnutý.

49. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. (in: Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670).

50. V prejednávanej veci je podľa obsahu žaloby predmetom konania zrejme vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a úhrada celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom. Zo skutočností uvedených žalobcom však tento nárok nemožno vyvodiť. Žalobca jednak neuviedol určite a zrozumiteľne kedy a aké peňažné prostriedky (bez úrokov a poplatkov) žalovanému poskytol, a vo vzťahu k uplatneným ostatným celkovým nákladom spojeným so spotrebiteľským úverom - úrokom a poplatkom (cene služby) takisto ani len netvrdil a nepreukázal všetky konkrétne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ich odôvodňovali (ako sa mali platiť, v akej sadzbe, za aké obdobie a z akých jednotlivých súm - i vzhľadom na predčasné prípadne oneskorené úhrady - ich žalobca uplatňuje, vrátane oprávnenia zápočtu už uhradených súm na ich účet). Preto mal súd za to, že ohľadom tohto nároku žalobca bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno neunesol, teda v čase rozhodovania súd nezistil právny dôvod, podľa ktorého by bol žalovaný povinný túto sumu žalobcovi zaplatiť, a uplatnený nárok, podľa toho ako bol predmet konania skutkovo vymedzený v návrhu preto považoval za nedôvodný. Z predloženého výpisu z účtu pritom vyplýva, že žalovaný vlastnými transakciami čerpal sumu 343,55 a debetnými operáciami uhradil sumu 380,56 Eur.

51. Okrem toho je tiež zjavné, že úrok a poplatky nie sú v predloženej zmluve, resp. v predtlačenej žiadosti o vydanie kreditnej karty poznateľne (písomne, určite a zrozumiteľne, s možnosťou overenia ich výpočtu) uvedené, a preto ich veriteľ v zmysle § 4 ods. 4 ZoSU od spotrebiteľa nemôže ani požadovať.

52. Navyše predložená listina neobsahuje ani ročnú percentuálnu mieru nákladov, resp. aspoň informáciu o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a o spôsobe výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, a spotrebiteľský úver by sa preto považoval aj za bezúročný a bez poplatkov (§4 ods. 2 písm. j ZoSU).

53. Zo všetkých týchto dôvodov preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

54. O náhrade trov konania súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

54. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, a preto by mal súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu (s prihliadnutím na obsah súdneho spisu) v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, priznať mu podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, o ktorej výške by následne v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodol po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (ktoré by vydal súdny úradník). Keďže však žalovanej strane v doterajšom konaní podľa obsahu súdneho spisu doposiaľ žiadne konkrétne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva (trovy konania) nevznikli, a neúspešný žalobca na náhradu trov konania nemá právo, súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.